

KONU
16

HASTANE ÖNCESİ TRAVMA ORGANİZASYONU

Prof. Dr. Fatma Eti Aslan, Dr. Öğr. Üyesi Sevim Şen

Giriş

Travma tüm dünyada yüksek mortalite ve morbiditeye sebep olan önemli bir sorundur. Bu sorunun çözümü yaşamı tehdit eden risklere karşı önlemler almaktır. Yaşamı tehdit eden riskin gerçekleşmesi durumunda ise profesyonel yaşam kurtarma organizasyonunun başlatılması beklenmektedir.

Hastane öncesi alandan bahsedileceği zaman halkın ilk yardım uygulama becerisinin öneminden de bahsetmek gereklidir. Doğru ve etkin uygulanan ilk yardım, hastanın durumunun kötüye gitmesini önleyecek ve acil sağlık ekibinin alanda daha hızlı tanılama yapabilmesini sağlayarak acil tedavinin erken başlamasına olanak sağlayacaktır.

Hastane Öncesi Temel Travma Yaşam Desteği

Temel Travma Yaşam Desteği olay yönetimini ve hastanın olay yerinden uygun ekipmanla, uygun şekilde eğitilmiş personel ile kurtarılması ve gerekli ise temel yaşam desteği uygulamasının başlatılmasını içerir. Hava yolu açıklığının sürdürülmesi, gerekirse solunum ve dolaşımın desteklenmesi, kanama kontrolü, uygun ekipmanla baş boyun ve omurga düzleminin sabitlenmesi, ekstremitelerin sabitlenmesi gibi temel hayati uygulamaları içerir.

Hastane Öncesi İleri Travma Yaşam Desteği

İleri travma yaşam desteği uygulaması ise invaziv işlemlerin uygulandığı, ilaç ve sıvı tedavisinin başladığı, endotrakeal entübasyon, iğne dekompresyonu, ileri travma bakımı ve gerekirse defibrilatör ve ventilatör ile solunum ve dolaşımın desteklendiği ileri yaşam desteğini içerir.

Donanımlı bir ambulans ile hastanın yakından takip ve tedavisi sürdürülerek en uygun travma merkezine hastanın transportunun sağlanması diğer önemli aşamadır. Kara ambulansı veya helikopter ambulans ile travma merkezine hasta nakli mümkündür. Gelişmiş ülkelerde özellikle trafik kazası gibi çoklu yaralanmanın olduğu durumlarda helikopter ambulans olay yerinden travma merkezine hasta transportu için sıklıkla tercih edilmektedir.

Hastane Öncesi Alanda Ekiplerin Organizasyonu

Travma varlığında acil sağlık sisteminin aktive edilmesiyle birlikte çoklu organizasyon devreye girer. Olay yerine 112 acil yardım ambulansının yönlendirilmesi ve aynı zamanda asayiş ekiplerinin, itfaiye ekiplerinin ve hatta UMKE, AFAD gibi kurtarma birimlerinin yönlendirilmesi gere-